EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2024.9.27.
COM(2024) 430 final

2013/0186 (COD)

# A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

**az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (6) bekezdése alapján**

**az egységes európai égbolt végrehajtásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására vonatkozó tanácsi álláspontról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

2013/0186 (COD)

# A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK

**az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (6) bekezdése alapján**

**az egységes európai égbolt végrehajtásáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására vonatkozó tanácsi álláspontról**

(EGT-vonatkozású szöveg)

## 1. ELŐZMÉNYEK

| | |
|---|---|
| A javaslat Európai Parlament, illetve Tanács számára történő megküldésének időpontja (COM(2013) 0410 final – 2013/0186 COD dokumentum): | 2013. június 11. |
| Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményének időpontja: | 2013. december 11. (eredeti javaslat) és 2020. december 2. (módosított javaslat). |
| Az Európai Parlament álláspontjának időpontja (első olvasat): | 2014. március 12. |
| A módosított javaslat megküldésének időpontja: | 2020. szeptember 22. |
| A Tanács álláspontja elfogadásának időpontja: | 2024. szeptember 26. |

## 2. A BIZOTTSÁG JAVASLATÁNAK CÉLJA

A javaslat célja az egységes európai égbolt jogi keretének megreformálása, hogy ezáltal javuljon az európai légtér és a léginavigációs szolgáltatások szabályozásának, szervezésének és irányításának általános hatékonysága. Célja továbbá, hogy összehangolja a szóban forgó rendeletet az (EU) 2018/1139 rendelettel (EASA-rendelet), különösen az átfedések kezelése érdekében.

## 3. A TANÁCS ÁLLÁSPONTJÁVAL KAPCSOLATOS MEGJEGYZÉSEK

A Tanács első olvasatban elfogadott álláspontja teljes mértékben tükrözi az Európai Parlament és a Tanács között 2024. március 5-én létrejött politikai megállapodást. A Bizottság elfogadja az átfogó megállapodást. A megállapodás főbb elemei a következők:

- A nemzeti felügyeleti hatóságoknak különösen döntéshozatali szempontból függetlennek kell lenniük a léginavigációs szolgáltatóktól. Ha jogilag nem különülnek el az ilyen szolgáltatóktól, hanem csupán funkcionálisan vannak szétválasztva, a tagállamoknak tájékoztatniuk kell a Bizottságot a függetlenségi követelmények teljesítése érdekében hozott intézkedésekről. A nemzeti felügyeleti hatóságok összekapcsolhatók az illetékes nemzeti hatósággal, feltéve, hogy döntéseiket függetlenül hozzák meg. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a

személyzet megfeleljen bizonyos függetlenségi követelményeknek. Ezek a rendelkezések, bár a Bizottság javaslatához képest kevésbé ambiciózusak, mégis megerősítik a követelményeket a jelenlegi helyzethez képest.

- A léginavigációs szolgáltatók számára egységes tanúsítvány van érvényben, amely egyaránt lefedi a tanúsítás biztonsági és gazdasági követelményeit. A tanúsítvány kiállításáért és felügyeletéért az illetékes nemzeti hatóságok felelnek. A nemzeti felügyeleti hatóságoknak be kell nyújtaniuk az illetékes nemzeti hatósághoz a léginavigációs szolgáltatók tanúsítására vonatkozó gazdasági követelmények teljesítésére vonatkozó értékelésüket. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy ezt az értékelést az illetékes nemzeti hatóságra bízzák. A hatályos EASA-rendeletben meghatározott feltételek mellett a tagállamok engedélyezhetik léginavigációs szolgáltatások katonaság általi, tanúsítás nélküli nyújtását, amennyiben a katonaság ezeket a szolgáltatásokat elsősorban a katonai forgalom számára kínálja. Ezek a rendelkezések tehát fenntartják a tanúsításra vonatkozó meglévő követelményeket, ugyanakkor lehetővé teszik a nemzeti felügyeleti hatóságok szerepének megerősítését.
- A kijelölt légiforgalmi szolgáltatóknak meg kell felelniük az EASA-rendelet tanúsítási követelményeinek. Emellett meg kell felelniük a nemzetbiztonsági és védelmi követelményeknek, valamint a központi ügyvezetés helyére, a tulajdonlásra és az ellenőrzésre vonatkozó követelményeknek is, amelyek összhangban állnak az egyéb léginavigációs szolgáltatások beszerzésére vonatkozó követelményekkel. A légiforgalmi szolgáltatók kijelölésére nem vonatkozhatnak olyan feltételek, amelyek a szolgáltatásnyújtás szabadságának vagy a letelepedés szabadságának olyan korlátozását vonnák maguk után, amelyet nem igazol jogszerű közérdekű cél, és amely nem arányos a célkitűzéssel. Ez tükrözi a Szerződés szabályait és a kapcsolódó ítélkezési gyakorlatot. Emellett a tagállamoknak rendszeresen értékelniük kell a légiforgalmi szolgáltatók jogait és kötelezettségeit, valamint a kötelezettségeknek való megfelelésüket, ami – bár a bizottsági javaslatnál kevésbé ambiciózus – a meglévő szabályokhoz képest megerősíti a léginavigációs szolgáltatók felügyeletére vonatkozó követelményeket.
- A léginavigációs szolgáltatók más léginavigációs szolgáltatók szolgáltatásait is igénybe vehetik. Erről a Bizottság javaslata nem rendelkezett. Ennek azonban feltétele, hogy az említett más léginavigációs szolgáltatók megfeleljenek az EASA-rendelet követelményeinek. Az együttműködésnek továbbá az e rendeletben foglalt közbeszerzési követelményekkel összhangban kell megvalósulnia, beleértve adott esetben a közbeszerzésre vonatkozó horizontális uniós szabályokat is.
- A tagállamok kizárólagos alapon kijelölhetnek egy meteorológiai szolgáltatót. A rendelet ugyanakkor kijelölés esetére a teljesítményrendszer részeként előírja az említett szolgáltatók gazdasági felügyeletét.
- A kijelölt légiforgalmi szolgáltatók dönthetnek úgy, hogy támogató szolgáltatásokat (kommunikációs, navigációs és légtérellenőrző szolgáltatásokat, légiforgalmi tájékoztató szolgáltatásokat, légiforgalmi adatszolgáltatási szolgáltatásokat és meteorológiai szolgáltatásokat) szereznek be piaci feltételek mellett, vagy egyéb megállapodási formákban, amennyiben a közbeszerzésre vonatkozó horizontális szabályok (a 2014/24/EU és a 2014/25/EU irányelv) nem alkalmazandók. A közbeszerzésre vonatkozó horizontális szabályok tehát továbbra is elsőbbséget élveznek. Ami a repülőtéri és bevezető irányításhoz egyaránt szükséges közelkörzeti légiforgalmi szolgáltatások beszerzését illeti, a tagállamok engedélyezhetik a piaci

feltételek melletti beszerzést. Ebben az esetben a kiírási feltételeknek tartalmazniuk kell a szolgáltatás minőségére vonatkozó követelményeket, összhangban a Bizottság javaslatának célkitűzéseivel. A tagállamoknak megfelelő intézkedéseket kell hozniuk a beszerzett szolgáltatások és az egyéb szolgáltatások közötti kereszttámogatás elkerülése érdekében, ami összhangban van a Bizottságnak a versenytorzulás elkerülésére irányuló célkitűzéseivel. Egyes, globális műholdas szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatók számára – a rendelet elfogadásakor az Unióban nyújtott szolgáltatás szintjének figyelembevétele érdekében – biztosított a léginavigációs szolgáltatókra vonatkozó, a központi ügyvezetés helyével, valamint a tulajdonlással és az ellenőrzéssel kapcsolatos követelményektől való eltérés. A Bizottság javaslatának célkitűzéseivel összhangban a közbeszerzési eljárás eredményeként kijelölt légiforgalmi szolgáltatókra nem vonatkoznak a teljesítmény- és díjszámítási rendszerek bizonyos rendelkezései, így különösen nem kötelesek teljesítménycélokat tartalmazó teljesítménytervet benyújtani.

- A közös információs szolgáltatásokat nyújtó szolgáltatóknak meg kell felelniük a nemzetbiztonsági és védelmi követelményeknek, valamint a központi ügyvezetés helyére, a tulajdonlásra és az ellenőrzésre vonatkozó követelményeknek, amelyek igazodnak a léginavigációs szolgáltatókra vonatkozó követelményekhez. Amennyiben a közös információs szolgáltatásokat egyetlen szolgáltató nyújtja, e szolgáltatások árának a költségeken kell alapulnia, és felárat is tartalmazhat. Amennyiben a közös információs szolgáltatásokat nem egyetlen szolgáltató biztosítja, az egyedi közös információs szolgáltatásokat ingyenesen kell biztosítani. Ez megfelel a monopolisztikus szolgáltatás szabályozására irányuló bizottsági javaslatnak.
- A tagállamok fenntarthatják az együttműködést a már létrehozott funkcionális légtérblokkok légterén belül, feltéve, hogy ez nem befolyásolja a rendelet hatékony végrehajtását, és a kapcsolódó költségekről külön számolnak be.
- A rendelet független és pártatlan teljesítmény-felülvizsgálati tanácsadó testületet hoz létre, amely segíti a Bizottságot a teljesítmény- és díjszámítási rendszerekkel kapcsolatos feladatai ellátásában. A rendelet létrehozza a nemzeti felügyeleti hatóságok koordinációs testületét is. A teljesítmény-felülvizsgálati testület és a nemzeti felügyeleti hatóságok koordinációs testülete számára a Bizottságnak kell titkárságot kell szolgáltatnia. A teljesítmény-felülvizsgálati szervvel, a nemzeti felügyeleti hatóságok koordinációs testületével és a titkársággal kapcsolatos költségeket az Unió költségvetéséből kell finanszírozni. Ez jelentős eltérés a Bizottság javaslatától, amely az Európai Unió Repülésbiztonsági Ügynökségén belüli szabályozási teljesítmény-felülvizsgálati szerv létrehozására tett javaslatot, és eltérő szerepet irányzott elő a Bizottságnak a teljesítmény- és díjszámítási rendszerek végrehajtása/érvényre juttatása terén. Mindazonáltal némi javulást kell eredményeznie a teljesítményrendszer végrehajtásában, és biztosítania kell a léginavigációs szolgálatok szabályozásának szükséges stabilitását.
- A teljesítmény-felülvizsgálati szerv és a nemzeti felügyeleti hatóságok koordinációs testülete tekintetében kialakított e felépítés következtében az EASA-rendelet vonatkozó módosításait törölték. Az EASA-rendelet mostani módosítása rendelkezik az egységes európai égboltról szóló rendeletre való kereszthivatkozások kisebb mértékű helyesbítéséről, a két rendelet fogalommeghatározásainak összehangolásáról, valamint a léginavigációs szolgáltatók tanúsítására vonatkozó szabályok aktualizálásáról.

- Ami a teljesítmény- és díjszámítási rendszereket illeti, a rendelet fenntartja a tagállamok, a nemzeti felügyeleti hatóságok, a Bizottság és a teljesítmény-felülvizsgálati szerv különböző szerepeit és felelősségi köreit, valamint a meglévő jogi keret fő elemeit, beleértve a végrehajtási szabályokban foglaltakat is. A megállapodás némi hozzáadott értéket biztosít a meglévő jogszabályokhoz képest, és egyértelműsíti a meglévő jogi keretet. Az értékelési folyamat észszerűsödik a meglévő jogszabályokhoz képest. Amennyiben a Bizottság elfogadja a megfelelő mutatókat, a nemzeti teljesítménytervek kötelező teljesítménycélokat is tartalmaznának a közelkörzeti szolgáltatásokra vonatkozóan az éghajlat és a környezetvédelem kulcsfontosságú teljesítményterületén. A Bizottságnak megvalósíthatósági tanulmányt kell készítenie az útvonali léginavigációs díjak modulációjáról annak érdekében, hogy támogassa a légtérfelhasználók éghajlati és környezeti teljesítményének javítását. E tanulmány alapján a Bizottság határoz arról, hogy fogadjon-e el végrehajtási jogi aktust a moduláció egységes alkalmazása érdekében.
- A rendelet kilenc hálózati funkciót sorol fel: légtérszerkezetek kialakítása és hasznosítása; légiforgalmiáramlás-szervezés; a szűkös erőforrások koordinálása; a szolgáltatásnyújtás átruházásának megkönnyítése; légiforgalom-irányítási kapacitás rendelkezésre bocsátása; hálózati válságok kezelése; a légiforgalmiáramlás-szervezési késések hozzárendelése; az európai ATM-hálózat infrastruktúrájának kiépítésére irányuló végrehajtási tevékenységek tervezésének, nyomon követésének és koordinálásának irányítása; az európai légiforgalmi szolgáltatási hálózati infrastruktúra működésének nyomon követése. A hálózati funkciók listája kimerítő jellegű, és a hálózatirányítással kapcsolatban szükséges valamennyi szempontra kiterjed. A rendelet egyértelművé teszi, hogy ezeket a hálózati funkciókat a tagállamoknak és valamennyi érdekelt félnek a hálózatmenedzser hozzájárulásával kell ellátnia. Felsorolja a hálózatmenedzser feladatait, és meghatározza fő munkamódszereit, beleértve az együttműködésen alapuló döntéshozatali folyamatot is. Létrehozza a hálózati funkciók ellátásának irányításával foglalkozó hálózati igazgatótanácsot. Ezek a rendelkezések pontosítják a különböző szerepeket és felelősségi köröket, és megfelelő felhatalmazást biztosítanak a Bizottság számára a részletes végrehajtási szabályok elfogadásához.
- A rendelet követelményeket és feltételeket tartalmaz a polgári forgalomra vonatkozó üzemeltetési adatok megosztására és hozzáférhetővé tételére vonatkozóan. A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy végrehajtási szabályokban további részletekkel szolgáljon. A felhatalmazás az árak meghatározására vonatkozó általános elvek és közös szabályok, valamint a leendő piaci szereplők azonosítására vonatkozó követelmények elfogadására terjed ki, amely leendő piaci szereplők a léginavigációs szolgáltatások nyújtásában bizonyítottan érdekelt szervezetek, amelyeknek szintén szükségük van az ilyen adatokhoz való hozzáférésre.
- A Bizottságnak szabályokat kell elfogadnia az ICAO légtérosztályozásának egységes végrehajtására vonatkozóan. Ez megfelel a Bizottság egy már meglévő felhatalmazásának.
- A tagállamok bizonyos feltételek mellett ideiglenesen felfüggeszthetik a rugalmas légtérfelhasználás alkalmazását. A felfüggesztés feltétele a meglévő szabályokhoz képest pontosabban kerül meghatározásra.
- A Bizottság közös projekteket hozhat létre az európai ATM-főtervben meghatározott, az egész hálózatra hatást kifejtő és a végrehajtáshoz kellő érettséget

elérő alapvető működési változások végrehajtása érdekében az érdekelt felek közötti összehangolás iránti igények alapján. Ezek a további feltételek összhangban vannak a Bizottság javaslatának célkitűzéseivel.

- Ami a bizottsági eljárást illeti, amennyiben vizsgálóbizottsági eljárás alkalmazandó, és a bizottság nem nyilvánít véleményt, a Bizottság nem fogadhatja el a végrehajtási jogi aktust. Ez a jelenlegi jogszabályokat tükrözi.
- Több rendelkezés alkalmazásának későbbi a kezdőnapja. Addig a jelenleg hatályos megfelelő jogi rendelkezéseket továbbra is alkalmazni kell. Az ilyen késleltetett kezdet a bevezetendő módosításokhoz mérten továbbra is észszerű.

## 4. KÖVETKEZTETÉS

A Bizottság elfogadja az intézményközi tárgyalások eredményét, következésképpen elfogadhatónak tartja a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontját.

## A BIZOTTSÁG NYILATKOZATAI

A Bizottság két egyoldalú nyilatkozatot tett, amelyek a függelékben találhatók.

## FÜGGELÉK

### A Bizottság nyilatkozatai

**I. – Egyoldalú nyilatkozat a Bizottságnak a teljesítmény-felülvizsgálati szervet támogató titkársággal kapcsolatos intézményi autonómiájáról**

„A Bizottság szolgáltatja majd a teljesítmény-felülvizsgálati szerv titkárságát – a teljesítmény-felülvizsgálati szerv igényeinek figyelembevételével –, hogy az hatékonyan el tudja látni a rendeletben meghatározott feladatait. A Bizottság gondoskodik arról, hogy a titkárság elegendő erőforrással rendelkezzen e feladatok elvégzéséhez. A Bizottság teljes mértékben elismeri, hogy a teljesítmény-felülvizsgálati szerv működésének függetlennek kell lennie. Azt a követelményt, amelynek értelmében a titkárság kizárólag a teljesítmény-felülvizsgálati szerv utasításait követve nyújt támogatást a teljesítmény-felülvizsgálati szervnek, hogy betölthesse szerepét a teljesítmény-felülvizsgálati szerv véleményei, ajánlásai, jelentései és útmutatói tartalmának és orientációjának előkészítése céljából, e függetlenségi keretrendszer velejárójaként kell értelmezni. A titkárság létrehozása ezért nem sértheti a Bizottság szervezeti autonómiájának és függetlenségének elvét.”

**II. – Egyoldalú nyilatkozat az egységes európai égbolt emberi erőforrásainak finanszírozásáról és a teljesítmény-felülvizsgálati titkárság székhelyéről**

„A Bizottság emlékeztet arra, hogy az egységes európai égbolt végrehajtásáról szóló módosított rendeletjavaslattal kapcsolatban a társjogalkotók között létrejött végleges megállapodás jelentősen módosította a teljesítmény-felülvizsgálati szerv és a Bizottság feladatainak kiosztását, valamint a teljesítmény-felülvizsgálati szerv irányítását. A bizottsági feladatkörök jóval tágabbak a Bizottság eredeti javaslatához képest, mivel a Bizottság (nem pedig az Ügynökség által felállított teljesítmény-felülvizsgálati szerv) felelne valamennyi döntésért, és a teljesítmény-felülvizsgálati testület tanácsaira támaszkodna. Ezenkívül a

Bizottságnak titkárságot kell szolgáltatnia a teljesítmény-felülvizsgálati testület és a nemzeti felügyeleti hatóságok koordinációs testülete számára. Következésképpen a Bizottságnak nagyszámú személyzetre és jelentős erőforrásokra van szüksége.

A Bizottság humánerőforrás-igénye, melyeket a társjogalkotók által jóváhagyott végleges megállapodás indokol, nem teszik lehetővé a Bizottság számára, hogy eleget tegyen a stabil személyzeti létszám elvének, és további erőforrásokra lesz szüksége, amelyeket az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az éves költségvetési eljárás keretében a kapcsolódó költségvetési előirányzatokkal együtt jóvá kell hagynia.

További eszközök nélkül nem lehetséges azonosítani azokat az alternatívákat, amelyekkel finanszírozhatók a szükséges adminisztratív költségek a teljesítmény-felülvizsgálati titkárság személyzetének összefüggésében. A 2021–2027-re szóló többéves pénzügyi keret 7. fejezete (Európai közigazgatás) a stabil személyzeti létszám elvén alapul, és nincs mozgástér további tisztviselők és külső munkatársak finanszírozására. A Bizottság belső átcsoportosítással biztosítja a kezdeményezéshez szükséges tisztviselőket. A szükséges további személyzetet azonban az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz keretében létrehozandó új költségvetési sor fogja finanszírozni a stabil személyzeti létszám elvének határain túl.

A Bizottság törekedni fog arra, hogy megállapodásokat kössön az Eurocontrollal és az EASA-val a titkársághoz történő rendszeres személyzeti kirendelésre vonatkozó programról. Végezetül a Bizottság törekedni fog a megfelelő megállapodások megkötésére az Eurocontrollal, releváns információk szolgáltatására irányulóan.”